

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Joanna Zaucha</i> : O pozornej synonimii na przykładzie czasowników fałszu	7
<i>Dorota Kruk</i> : <i>Ruina, ruiny, rujnować</i> . Delimitacja jednostek i charakterystyka pojęć	18
<i>Mariola Wołk</i> : O niereferencjalnych kontekstach użycia zaimka <i>ten</i>	33
<i>Katarzyna Doboszyńska-Markiewicz</i> : <i>Głupi / idiotyczny / nieszczęsny długopis</i> , czyli o nie tylko ekspresywnym znaczeniu pewnego typu przymiotników	48
<i>Małgorzata Ciunovič</i> : <i>Ludzki człowiek</i> . O rzadkim, lecz interesującym użyciu polskiego przymiotnika w zestawieniu z angielskim <i>human</i>	60
<i>Karolina Ruta-Korytowska, Łukasz Połomski</i> : Wizualizacja treści jako sposób upraszczania tekstu prawnego. <i>Legal design</i> w praktyce	73

RECENZJE

<i>Anna Kostecka-Sadowa</i> : <i>Słownik języka mieszkańców okolic Pobiedzisk. Przyroda</i> , pod redakcją Justyny Kobus i Anny Migdałek, Wydawnictwo PSP, Poznań 2023	89
--	----

SŁOWA I SŁÓWKA

<i>S.D.</i> : O rozmowach publicznych – <i>dialog, dyskurs, dysputa, dysputacja, dyskusja, debata</i> ..	94
--	----

CONTENTS

PAPERS AND DISSERTATIONS

<i>Joanna Zaucha</i> : On a seeming synonymy on the example of falsehood verbs	7
<i>Dorota Kruk</i> : <i>Ruina (a ruin), ruiny (ruins), rujnować (to ruin)</i> . Delimitation of units and characteristics of notions	18
<i>Mariola Wołk</i> : On non-referential contexts of using the pronoun <i>ten (this)</i>	33
<i>Katarzyna Doboszyńska-Markiewicz</i> : <i>Głupi/idiotyczny/nieszczęsny długopis (a stupid/ridiculous/wretched pen)</i> or not only expressive meanings of certain types of adjectives	48
<i>Małgorzata Ciunovič</i> : On a rare, yet interesting, usage of the Polish adjective <i>ludzki</i> compared to the English equivalent <i>human</i>	60
<i>Karolina Ruta-Korytowska, Łukasz Połomski</i> : Content visualisation as a method of simplifying a legal text. <i>Legal design</i> in practice	73

REVIEWS

<i>Anna Kostecka-Sadowa</i> : <i>Słownik języka mieszkańców okolic Pobiedzisk. Przyroda (Dictionary of the language used by inhabitants of Pobiedziska area. Nature)</i> , eds. Justyna Kobus and Anna Migdałek, Wydawnictwo PSP, Poznań 2023	89
---	----

WORDS AND EXPRESSIONS

<i>S.D.</i> : On public conversations: <i>dialog (a dialogue), dyskurs (a discourse), dysputa (a dispute), dysputacja (a disputation), dyskusja (a discussion), debata (a debate)</i>	94
---	----

W ZESZYCIE

– Wyrażenia nierównoznaczne interpretowane są jako synonimy w określonych warunkach. Na przykładzie wybranych czasowników fałszu widać, że do neutralizacji opozycji semantycznych prowadzi opisany przez A. Bogusławskiego mechanizm „milczącego zaprzeczenia”. Warunkiem koniecznym zajścia neutralizacji jest zachowanie tożsamości tematów charakterystyk zawartych w treści czasowników.

– Ze słowem *ruina* historycznie związane są zarówno jednostki rzeczownikowe (rzeczownik konkretny – *ruina* oraz rzeczowniki abstrakcyjne *ruina* [kogoś] i *ruina* [czegoś] oraz *ruiny* [czegoś]), jak i czasownikowe o kształcie [ktoś] *zrujnował* [kogoś], [ktoś] *zrujnował się na* [coś], [ktoś] *zrujnował* [coś], [ktoś] *obrócić* [coś] w *ruinę*. Każda z nich ma odmienne właściwości semantyczne.

– Polski zaimek *ten* występujący przy nazwach własnych w kontekstach w rodzaju *ten Martynowski*, *ten Marek*, *ten Gdańsk*, *ten Giewont* ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo innego wyrażenia o funkcji wykładnika referencji szczegółowej określonej przestaje być demonstrativum, w związku z czym ma inne niż podstawowe dla niego właściwości językowe.

– Leksemy typu *głupi* (*gwóźdź*), *debilne* (*zebranie*), *idiotyczny* (*zqb*), *nieszczęsne* (*dokumenty*) stanowią podgrupę przymiotników metapredykatywnych o nacechowaniu ekspresywnym i potocznym. Wraz z przejściem na poziom mówienia o mówieniu utraciły niektóre cechy formalne typowych przymiotników i zmieniły się w nośnik oceny ‘nie warto o tym mówić’. Proces ten wpisuje się w badania nad gramatykalizacją.

– Leksemy *ludzki* i *human* są traktowane (np. w dydaktyce i translatoryce) jako ekwiwalenty, co znajduje wyraz w słownikowych opisach znaczeń tych słów. Jednak analiza kontekstów, w których użyto wyrażenia *ludzki człowiek*, skłania do innych wniosków: nie wszystkie treści polskiego przymiotnika obecne są w jego angielskim odpowiedniku. *Ludzki* to także ‘taki, który zawiesza funkcjonowanie zasad ze względu na dobro drugiego człowieka’.

– Przeciętny użytkownik języka ma nierzadko kłopot ze zrozumieniem różnych tekstów, w szczególności tekstów prawnych. Koncepcja *legal design* stanowi oryginalną i pożyteczną koncepcję ułatwiającą rozumienie tekstów.

* * *

Semantyka – pragmatyka – gramatykalizacja – asercja – referencja – jednostka języka – synonimia – synonimia kontekstowa – quasi-synonimia – wykładniki referencji – przymiotniki metapredykatywne – czasowniki fałszu – *ruina* – *ruiny* – *rujnować* – *ten* – *głupi* – *ludzki* – *human* – prosty język – *legal design* – język prawny.